

Здоров'я у системі життєвих цінностей студентів

Ольга ЄЖОВА,

доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри фізичної терапії, ерготерапії та спортивної медицини Сумського державного університету, ORCID ID 0000-0002-8916-4575

У статті розглянуто місце здоров'я у системі життєвих цінностей студентів першого курсу медичного інституту та деякі риси їх здоров'язберезувальної поведінки. Показано, що в умовах глобальної загрози здоров'ю людства цінність здоров'я набуває першочергового значення. Виявлено позитивні тенденції у здоров'язберезувальній поведінці студентської молоді, такі як дотримання вимог щодо фізичної рухової активності, денного розпорядку, відмова від шкідливих звичок. Зазначено проблеми, що пов'язані із харчуванням: значне вживання солодоців, солі та тваринних жирів; недостатнє – фруктів та овочів (крім картоплі). У процесі формування ціннісного ставлення до здоров'я у закладах вищої освіти особливої уваги вимагає дотримання принципів системності і систематичності та надання доказової інформації щодо вживання харчових продуктів для зміцнення імунітету.

Ключові слова: цінності, мотивація, здоров'я, здоров'язберезувальна поведінка, студенти, ціннісні орієнтації, безпека життєдіяльності.

Постановка проблеми. У сучасних умовах глобалізації, інтенсифікації всіх сфер діяльності, прискорення науково-технічного прогресу цінність здоров'я людини набуває реальної ваги і особистісної значущості незалежно від віку. Ще наприкінці ХХ ст. ВООЗ визнала загрозу здоров'ю людини однією з планетарних.

Як відомо, цінності визначають і становлять зміст виховання зростаючого покоління. Це відображено у важливих державних документах, зокрема Конценції Нової української школи. НУШ утверджує ідею виховання на цінностях, що передбачає формування ціннісних ставлень і суджень, які становлять базу для щасливого особистого життя та успішної взаємодії із суспільством. У Програмі «Нова українська школа у поступі до цінностей», яку розробили науковці Інституту проблем виховання НАПН України (2018 р.), аспектом

духовної безпеки визнано фактор цінності здоров'язбереження молоді.

Важливо наголосити: засади державної політики у сфері освіти та принципи освітньої діяльності, відображені в Законі України «Про освіту» (2017р.), спираються на ідеї виховання поваги до культурних цінностей Українського народу, формування культури здорового способу життя, дбайливого ставлення до довкілля. У педагогіці цінності розглядають у контексті морально-духовного виховання, формування загальної культури особистості, які визначають її ставлення до суспільства, навколишнього середовища, інших людей, самої себе. Ставлення до здоров'я простежується у поведінці людини, у характері обраного нею стилю життя.

Аналіз актуальних наукових досліджень і публікацій. У попередніх працях ми довели, що у віковому періоді від 11 до 20 років найменшу цінність здоров'я визнають у 18 років, а найбільшу – в 12 [2]. Зменшення цінності здоров'я у системі життєвих цінностей після 12-річного віку пояснюють особливостями підліткового і юнацького віку, для яких характерно становлення особистості, самоствердження, посилення впливу соціального оточення тощо. Психологічні і нейрогуморальні зміни, що відбуваються в організмі під час статевого дозрівання, безпосередньо впливають на розвиток психічних утворень особистості, отже і на формування системи життєвих цінностей, в якій утворюються абсолютно інші ієрархічні зв'язки між особистісними цінностями.

Студентська молодь 17–19-річного віку на початку навчання у закладах вищої освіти (ЗВО) мало хвилюється з приводу власного здоров'я. Це підтверджують дослідження Н. Горяїнової [2], В. Маслова [4], В. Щербакової [5] та інших. Більшість вважає, що із здоров'ям у них все добре. Попри увагу дослідників до питань здоров'язбереження молоді, проблема здоров'язберезувальної поведінки студентів ЗВО у контексті цінності здоров'я ще не була предметом цілісного дослідження.

Мета статті – з'ясувати місце здоров'я у системі життєвих цінностей студентів ЗВО та схарактеризувати деякі аспекти їх здоров'язберезувальної поведінки.

Виклад основного матеріалу. Дослідження цінності здоров'я у системі життєвих цінностей проводили у 2017 та 2020 роках; окремих характеристик здоров'язбережувальної поведінки – у 2017 році. В анкетуванні брали участь студенти першого курсу медичного інституту (у 2017 році – 191 особа, у 2020 році – 82 особи). Показник цінності здоров'я серед життєвих цінностей визначали за відомою методикою М. Рокіча, а риси здоров'язбережувальної поведінки – за опитувальником М. Войнаровської [7], адаптованим нами разом із автором [8].

Зазначимо, що «систему життєвих цінностей» розуміємо як ієрархію цінностей особистості, що характеризуються складними взаємозв'язками між собою; «цінності» (з позиції педагогіки) як елементи морально-духовного виховання, загальної культури людини, що визначають її ставлення до суспільства, довкілля, інших людей, самої себе тощо.

Звертаємо увагу на те, що поряд із поняттями «цінність» і «оцінка» часто вживають термін «ціннісні орієнтації». Тому вважаємо за необхідне зупинитися на сучасному його трактуванні у філософських і педагогічних дослідженнях. Поняття «ціннісні орієнтації» відповідає аналогу англійського словосполучення «*system of values*». У попередній час ціннісні орієнтації, як компонент, розглядали і щодо свідомості, і щодо поведінки, мотивації. Ціннісні орієнтації розуміли як вибірковість свідомості та поведінки, їх детермінованість уявленнями особистості про життєві цінності [6]. Часто «ціннісні орієнтації» і «цінності» ототожнювали. Розвиток теорії цінностей і застосування системного підходу спричинили поступове витіснення з наукової літератури терміну «ціннісні орієнтації» для позначення декількох цінностей іншими поняттями, зокрема «система цінностей», «життєві цінності» та «особистісні цінності». Погоджуємося з думкою А. Єфремова, що ціннісні орієнтації необхідно розглядати як систему спрямувань особистості, її характер, уявлення про ідеали, смисл життя та діяльності, які в цілому становлять основу активності кожної людини і складають джерело її розвитку [3]. Отже, поняття «ціннісні орієнтації» розуміється як спрямованість особистості, що дозволяє аналізувати її рух до соціально бажаної поведінки, і використовується в сучасній науковій літературі як спеціальна категорія теорії поведінки. Можна стверджувати, що подібну тенденцію спостерігають й у сучасних вітчизняних психолого-педагогічних наукових працях: поняття «система життєвих цінностей», «особистісні цінності», «життєві цінності» є провідними в дослідженнях з теорії і методики виховання. Поняття «система життєвих цінностей» розуміємо як ієрархію цінностей особистості, що характеризуються складними взаємозв'язками між собою.

Результати проведеного анкетування дають змогу зробити такі висновки. В цілому молодь провідними життєвими цінностями обирає такі особистісні цінності як здоров'я (перше місце), щасливе сімейне життя (друге місце) та матеріально забезпечене

життя (третє місце). Але, якщо на перше місце у 2017 році здоров'я поставили 35,56% студентів, то у 2020 році – вже 54,88%. Це знайшло відображення у величині рангу цінності. У дослідженні 2020 р. ранг здоров'я вдвічі менший, ніж у дослідженні 2017 р. (табл.). Отже, можна стверджувати, що в умовах глобальної загрози здоров'ю його особистісна цінність зростає.

Таблиця

Порівняльна характеристика лінійної ієрархії провідних життєвих цінностей студентів перших курсів закладів вищої освіти
(за методикою визначення термінальних цінностей М. Рокіча)

Термінальні цінності	2017 рік n=191		2020 рік n=82	
	Місце	Ранг	Місце	Ранг
Здоров'я	1	3,279	1	1,587
Щасливе сімейне життя	2	3,144	2	3,876
Матеріально забезпечене життя	3	4,542	3	5,717
Впевненість у собі	6	6,052	4	5,830

Також відбулися зміни щодо місця цінності «впевненість у собі». Якщо у попередньому дослідженні ця цінність посідала шосте місце у лінійній ієрархії життєвих цінностей студентської молоді, то у дослідженні 2020 р. спостерігається її переміщення на четверте місце. Можливо, це пояснюється теперішніми незвичними умовами нашого соціального життя (умови невизначеності майбутнього). Молодь потребує більшої впевненості для себе і більшої впевненості для подальшого планування свого життя.

У попередніх наших дослідженнях ми стверджували про декларативний характер цінності здоров'я [2]. На підтвердження чи спростування цієї думки проаналізуємо деякі риси здоров'язбережувальної поведінки студентської молоді за опитувальником М. Войнаровської. Цей опитувальник охоплює сорок основних запитань щодо виявів здоров'язбережувальної поведінки, які поділено на шість блоків: 1. Харчування (9 запитань); 2. Профілактична поведінка (8 запитань); 3. Сон, відпочинок і психічне здоров'я (8 запитань); 4. Безпека життєдіяльності (5 запитань); 5. Фізична активність (5 запитань); 6. Уникнення ризикованої поведінки (5 запитань).

Перший блок «Харчування» дозволяє з'ясувати режим харчування, частоту споживання фруктів, овочів (крім картоплі), молочних продуктів та обмеження таких продуктів харчування як солодощі, сіль та тваринні жири. У другому блоці питання стосуються заходів, спрямованих на профілактику різних неінфекційних захворювань: вимірювання артеріального тиску, догляд за зубами та періодичність відвідування стоматолога, прийом ліків за рецептом/без рецепту лікаря, вітамінів, зокрема, вітаміну Д, уникнення надмірної засмаги тощо. Питання третього блоку дозволяють виявити особливості денного розпорядку (тривалість сну, дотримання

черговості праці і відпочинку тощо) та вміння, що дозволяють протистояти стресу, організувати свій день, спілкуватися з однолітками та іншими людьми. У блоці «*Безпека життєдіяльності*» досліджуються звички дотримання/недотримання правил безпечної поведінки на вулиці, під час поїздки в легковому автомобілі, катання на велосипеді, роликах, правил поведіння на водоймах, правил безпеки роботи з електрообладнанням, різними іншими приладами, а також з хімічними речовинами тощо. У п'ятому блоці питання дозволяють проаналізувати орієнтовний обсяг та інтенсивність фізичних вправ під час щоденної рухової активності і з'ясувати, якою мірою респондент усвідомлює необхідність обмеження розваг на сучасних гаджетах і контролює при цьому свій час. Шостий блок «*Уникнення ризикованої поведінки*» присвячено виявам і наявності шкідливих звичок (куріння, вживання алкоголю та різних психоактивних речовин).

Для відповіді на запитання опитувальника про частоту поведінкової дії респондент мав змогу вибрати один із запропонованих варіантів: завжди (або майже завжди), часто, іноді, ніколи (або майже ніколи). Виключення становлять варіанти відповідей на ствердження блоку «Уникнення ризикованої поведінки». Тут був лише позитивний варіант відповіді, що передбачав відсутність шкідливої звички. До прикладу, твердження будувалося у формі заперечення наявності шкідливої звички: «Я не курю». Якщо досліджуваний погоджувався з цим твердженням, він ставив позначку поряд із цим твердженням, якщо не погоджувався, не зазначав нічого.

Опитування проводили анонімно, але в опитувальнику були запитання, що дозволяли з'ясувати деякі особистісні характеристики (стать, вік, курс навчання, спеціальність).

За результатами самооцінки здоров'я виявлено, що більшість студентів вважає своє здоров'я добрим (83,33%), і лише незначна кількість (1,11%) поганим. При цьому 20% від загального числа опитаних зазначили, що мають хронічні захворювання. Такі самі дані щодо високої самооцінки здоров'я студентами отримали й інші автори [4], що дає змогу вважати це характерним для студентської молоді. Звертає на себе увагу той факт, що дівчата і хлопці по-різному оцінюють своє здоров'я ($p < 0,05$). Хлопців, які оцінили власне здоров'я як «дуже добре», виявлено 6,41%, а дівчат майже в три рази більше – 17,36%; як «так собі: ні добре, ні погано» хлопців удвічі більше (30,77%), ніж дівчат (14,05%). Обрали варіант відповіді щодо стану свого здоров'я як «добре» приблизно однакова кількість дівчат і хлопців (62,39% і 67,77% відповідно).

Лише 10% ствердно відповіли на запитання про постійне піклування щодо власного здоров'я, а 74,44% осіб вважають, що піклуються, але не завжди. Різниця між відповідями хлопців і дівчат не виявлено.

Аналіз відповідей студентів щодо їх фізичної активності дозволяє зробити такі висновки: більшість витрачає не менш як 30 хвилин для різних занять, пов'язаних із помірним або інтенсивним фізичним

навантаженням (61,43%); принаймні двічі на тиждень виконує інтенсивні вправи у побутовій діяльності (66,67%); збільшує кількість рухів і фізичних зусиль у повсякденному житті (67,19%); обмежує час перегляду телевізору (74,19%); обмежує час для ігор і розваг на комп'ютері, смартфоні тощо (77,05%). Аналіз відмінностей у відповідях хлопців і дівчат дозволяє стверджувати, що дівчата приділяють більше уваги часу виконання та інтенсивності фізичних вправ, а хлопці за можливості вибору йти пішки чи їхати, підніматися ліфтом чи сходами надають перевагу фізичному навантаженню. Щодо обмеження розваг на сучасних гаджетах, суттєво різниці між відповідями хлопців і дівчат не виявлено.

Якщо аналіз фізичної активності засвідчує про позитивні тенденції у поведінці студентської молоді, то уподобання у харчовій поведінці – неоднозначні. На запитання про особливості харчування було отримано варіанти відповіді «іноді» або «ніколи»:

- приймають їжу не менш як тричі у визначений час – від 41,11% опитаних студентів;
- снідають вдома – від 38,89%;
- споживають фрукти щодня – від 35,55%;
- споживають щодня овочі (крім картоплі) – від 37,77%;
- обмежують споживання тваринних жирів – від 81,11%;
- обмежують вживання солі і солодощів, уникають перекусів між прийомами їжі – від 76,67% опитаних студентів відповідно.

Отже, понад третини молоді має порушення раціонального харчування, і переважна більшість вживає занадто багато солі, солодощів і тваринних жирів. Нездорове харчування може бути причиною різних захворювань, тому необхідно посилити саме цей інформаційний аспект в освітньому процесі закладів освіти. При цьому необхідно враховувати відмінність у харчовій поведінці між хлопцями і дівчатами. Суттєву різницю виявлено у відповідях на запитання про регулярність харчування, споживання фруктів та якість сніданку. Дівчат удвічі більше, ніж хлопців, які приймають їжу не менш як тричі на день у визначений час доби; майже у 1,5 рази більше тих, які снідають вдома щоранку (мається на увазі більше, ніж склянка молока, чаю, кави або іншого напою); але більше хлопців споживає фруктів щодня (29,91%), ніж дівчат (19,83%).

Щодо режимних моментів, дотримання яких сприяє збереженню фізичного і психічного здоров'я, то 2/3 опитаних студентів завжди або часто виконують ці вимоги. 81,11% опитаної молоді спить близько 6–7 годин, 68,89% – 20–30 хвилин на день застосовують різноманітні засоби для розслаблення і відпочинку; 67,77% – вважають, що добре справляється із стресом; 61,11% – добре думають про себе і світ; 64,44% – добре організують свій час; 55,56% – у скрутних ситуаціях звертаються за допомогою до інших.

Зазначимо, що серед хлопців виявлено проблеми, пов'язані із стійкістю до стресу і вмінню

протистояти йому. Зокрема, втричі менше хлопців відповіли ствердно, що завжди (або майже завжди) добре справляються зі стресом (лише 11,97%, тоді як таких дівчат – 32,23%). І 11,54% відповіли, що майже ніколи добре не справляються зі стресом, тоді як таких дівчат виявлено 3,31%. Мабуть тому для 2/3 опитаних хлопців виявилось характерним у скрутних ситуаціях звертатися до інших за допомогою (зокрема, до сім'ї, друзів). Майже половина дівчат звертається за допомогою до сторонніх (50,41%), інші намагаються вирішити проблеми самотужки.

Завдяки багаторічній профілактиці шкідливих звичок у вихованні підлітків і молоді та посиленні державної політики щодо протидії курінню маємо позитивні зрушення у ставленні до шкідливих звичок та поведінці студентської молоді. За результатами опитування 81,11% усіх опитаних вважають, що мають культуру вживання алкогольних напоїв; така сама кількість осіб не курить, але лише 53,93% уникають людей, які в цей час курять. Близько 90% студентської молоді не використовує психоактивні синтетичні суміші, наркотики тощо. Седативні, снодійні та беззаспокійливі препарати, не призначені лікарем, не вживають 81,11% осіб.

Отже, результати опитування студентської молоді дають змогу стверджувати про наявність позитивних рис здоров'язбережувальної поведінки щодо фізичної активності, розпорядку дня, ставлення до шкідливих звичок у наслідок популяризації здорового стилю життя у закладах освіти. Студенти усвідомлюють значення рухової активності, відмовляються від шкідливих звичок, дотримуються щоденних правил здоров'язбережувальної поведінки. Але проблемною серед студентської молоді залишається сфера харчування.

Висновки та перспективи подальших досліджень.

1. В умовах сучасних викликів, пов'язаних із загрозою здоров'ю людини, його цінність стає незаперечною. З'ясовано, що здоров'я посідає перше місце у системі життєвих цінностей студентської молоді.

2. Спостерігаються позитивні тенденції у здоров'язбережувальній поведінці щодо фізичної активності, денного розпорядку, ставлення до шкідливих звичок серед студентів першого курсу закладів вищої освіти.

3. Викликає занепокоєння недотримання правил раціонального харчування значною частиною студентської молоді. Залишається значним вживання солодощів, солі та тваринних жирів; недостатньо представлено у щоденному харчовому раціоні молоді фрукти та овочі (за винятком картоплі).

4. Необхідно продовжувати системність і систематичність процесу формування здоров'язбережувальної поведінки, що притаманні закладам загальної середньої освіти, у закладах вищої освіти. Важливим у процесі формування здоров'язбережувальної поведінки студентської молоді вважаємо врахування гендерного аспекту у ставленні до здоров'я.

5. Формування здоров'язбережувальної поведінки відбувається відповідно до відомого циклу: уявлення і знання → емоції і мотивація → вчинок і поведінка. Надання доказової інформації щодо вживання харчових продуктів для зміцнення здоров'я, зокрема й імунітету, сприятиме формуванню звичок раціонального харчування у студентів.

Перспективи наших подальших розвідок спрямовано на дослідження змін у здоров'язбережувальній поведінці студентської молоді під час навчання у ЗВО.

Список використаних джерел

1. Горяинова Н. С. Ценность здоровья в молодежной студенческой среде современной России (опыт эмпирического исследования). *Гуманитарные, социально-экономические и общественные науки*. 2015. №6. С. 140–145.

2. Ежова О. А. (2016). Здоровье в системе жизненных ценностей подростков и молодежи. *Материали міжнародного симпозиуму «Освіта і здоров'я підростаючого покоління»*. (С. 120–123). Київ.

3. Ефремов А. Б. Актуальная проблематика формирования ценностных ориентаций личности в педагогических исследованиях. *Известия Воронежского педагогического университета*. 2000. Т. 250. С. 75–81.

4. Шурхал І. А., Маслов В. М. & Короп М. Ю. Ціннісно-мотиваційна орієнтація студентів на здоров'язбереження. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Сер.: Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт*. 2014. 118 (3). С. 324–327.

5. Щербаківа В. П. Трансформація ціннісних орієнтацій молоді як показателі її соціальної адаптації. *Известия ТулГУ. Гуманитарные науки*. 2013. №1. С. 220–230.

6. Якуба Е. А. (1970). Право и нравственность как регуляторы общественных отношений при социализме. Харьков: Изд-во Харьковского ун-та. 208 с.

7. Woynarowska-Sołdan M., Węziak-Białowska D. Samoocena zdrowia i dbałość o zdrowie u nauczycieli. *Problemy Higieny i Epidemiologii*. 2012. 93(4). P. 739–745.

8. Woynarowska-Sołdan M., Yezhova O. & D. Węziak-Białowska/ Positive health behaviours among Polish and Ukrainian medical students in the context of chronic diseases. *Przegląd epidemiologiczny*. 2018. 72 (4). P. 509–523.

References

1. Goryainova N. S. Cennost zdorovya v molodezhnoj studencheskoj srede sovremennoj Rossii (opyt empiricheskogo issledovaniya) [The value of health in the youth student environment of modern Russia (empirical research experience)]. *Gumanitarnye, socialno-ekonomicheskie i obshestvennye nauki*. 2015. №6. S. 140–145.

2. Ezhova O. A. (2016). Zdorove v sisteme zhiznennyh cennostej podrostkov i molodezhi [Health in the system of life values of adolescents and youth]. *Materiali mizhnarodnogo simpoziumu «Osvita i zdorov'ya pidrostayuchoho pokolinnya»*. (S. 120–123). Kiyiv.

3. Efremov A. B. Aktualnaya problematika formirovaniya cennostnyh orientacij lichnosti v pedagogicheskikh

issledovaniyah [Actual problems of the formation of personality value orientations in pedagogical researches]. *Izvestiya Voronezhskogo pedagogicheskogo universiteta*. 2000. T. 250. S. 75–81.

4. Shurhal I. A., Maslov V. M. & Korop M. Yu. Cinnisno-motivacijska oriyentaciya studentiv na zdorov'yazbezheniya [Students' value-motivational orientation to health saving]. *Visnik Chernigivskogo nacionalnogo pedagogicheskogo universitetu. Ser.: Pedagogichni nauki. Fizichne viovannya ta sport*. 2014. 118 (3). S. 324–327.

5. Sherbakova V. P. Transformaciya cennostnyh orientacij molodezhi kak pokazatel ee socialnoj adaptacii [The transformation of the value orientations of youth as an indicator of their social adaptation]. *Izvestiya TulGU. Gumanitarnye nauki*. 2013. №1. S. 220–230.

6. Yakuba E. A. (1970). Pravo i nrvstvennost kak regulatory obshchestvennyh otnoshenij pri socializme [Law and morality as regulators of social relations under socialism]. Harkov: Izd-vo Harkovskogo un-ta. 208 s.

7. Woynarowska-Soldan M., Weziak-Bialowolska D. Samoocena zdrowia i dbalosc o zdrowie u nauczycieli [Health self-assessment and care for teachers]. *Problemy Higieny i Epidemiologii*. 2012. 93(4). R. 739–745.

8. Woynarowska-Soldan M., Yezhova O. & D. Węziak-Białowolska / Positive health behaviours among Polish and Ukrainian medical students in the context of chronic diseases. *Przegląd epidemiologiczny*. 2018. 72 (4). P. 509–523.

O. YEZHOVA

Health in the life values system of students

The article reviews the place of health in the life values system of first-year students of a medical institute and some features of their health-saving behaviour.

The place of health values among vital values was determined by the well-known method of M. Rokich; the traits of health-saving behaviour were determined by the

M. Voynarovskaya questionnaire adapted by the researchers. This questionnaire contains forty basic questions about health behaviour, divided into six blocks: nutrition; preventive behaviour; sleep, rest and mental health; health safety; physical activity; avoidance of risky behaviour.

Under the conditions of a global threat to human health, the value of health is of paramount importance. Positive trends in the health-saving behaviour of students are pointed out, such as compliance with the requirements for physical activity, daily regime, and abandonment of bad habits.

It was found, that majority of students considered its health as good one, spent at least 30 minutes for various activities related to moderate or intense physical activity; performed intensive daily exercise during a household activity at least twice a week; increased the number of movements and physical efforts in daily life; limited TV viewing time; limited time for games and entertainment on the computer, smartphone, etc.

The problems associated with nutrition are identified as well: significant consumption of sweets, salt, and animal fats; insufficient intake of fruits and vegetables (except potatoes). Significant differences were found in the responses of boys and girls to some questions in almost every block of the questionnaire.

It is concluded that in the process of health behaviour forming in higher education institutions special attention is required to the observation of the principles of systematic nature, and to the provision of evidence on the use of food for immunity strengthening to the students.

This article will be useful for secondary school teachers, higher education teachers, and academics, who research students' life values system and health-saving behaviour.

Keywords: value, health, health-saving behaviour, students.

ПОДІЇ, ЗАХОДИ, ПРЕЗЕНТАЦІЇ

II Всеукраїнська науково-практична конференція «Особистість на шляху до духовних цінностей: теорія, практика, пошук»

24 січня відбулася II Всеукраїнська науково-практична конференція «Особистість на шляху до духовних цінностей: теорія, практика, пошук» на базі комунального закладу «Рівненський обласний науковий ліцей-інтернат II–III ступенів» Рівненської обласної ради. Організатори – Рівненський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти», Інститут проблем виховання НАПН України.

В конференції взяли участь близько ста осіб – науковці, методисти та педагоги з Волинської, Донецької, Київської, Кіровоградської, Миколаївської, Рівненської, Тернопільської, Хмельницької та Черкаської областей. Тематика конференції охопила важливі проблеми і напрями виховання дітей та учнівської молоді.

Під час тематичних дискусійних платформ за участі Катерини Журби (Інститут проблем вихо-

вання НАПН України), Світлани Кириленко (ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»), Ольги Кіян (ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти») та ін. репрезентовано результати впровадження Програми «Нова українська школа у поступі до цінностей» (авторський колектив – учені Інституту проблем виховання НАПН України) учасників експерименту всеукраїнського рівня із Рівненської, Миколаївської, Хмельницької, Київської областей.

Під час конференції підготовлено рекомендації з формування засад національно-культурної ідентичності особистості та практичних орієнтирів виховання в учнів загальнолюдських та національних цінностей в рамках реалізації Програми «НУШ у поступі до цінностей».

За інф. пресслужби НАПН України